

Årsmelding 2020-2021 (fra festival 2020- til festival 2021)

Generelt:

Norsk Munnharpeforum (NMF) har 143 medlemmer, herav 4 æresmedlemmer og 14 utenlandske medlemmer. Dette er en økning på 11 medlemmer siden i fjor, men 10 medlemmer har enda ikke betalt til tross for flere purringer og må trolig avskrives som medlemmer. Styret har vært tilbakeholdne med å avskrive medlemmer mens Coronapandemien har pågått.

Styret har bestått av Bent Åserud (leder), Sven Håkon Jørgensen (nestleder og kasserer), Mona Ottesen (sekretær) og styremedlemmene Viggo Vestel, Karina Tangen og Reidar Ottesen.

I samsvar med vedtektene utføres styrearbeidet hovedsakelig gjennom e-post og Skypemøter. Det har vært holdt et styremøte på Gjøvik i 2020 samt rundt seks Skypemøter i året som har gått. Arbeidsinnsatsen blir ikke registrert eller rapportert, men vi tror at omlag ett årsverk er lagt ned som frivillig innsats blant medlemmene.

Klangen før fela

«Klangen før fela» er et samarbeidsprosjekt mellom Riksscenen, Kvedarforum, Norsk Lur og Bukkehornlag, Norsk Langeleikforum og Norsk Munnharpeforum. I fjor ble også representanter fra det samiske joikemiljøet og organisasjonen Juoigiid Searvi invitert med. Festivalen arrangeres annet hvert år, og en egen styringsgruppe med representanter fra alle organisasjonene har jevnlig planleggingsmøter i forkant av festivalen.

Det har ikke vært avholdt festival i 2021, men planlegging for festival 28-30.januar 2022 er i full gang.

Munnharpefestival 2020

Norsk munnharpeforum (NMF) arrangerte i år (2020), av hensyn til smittevern, en digital versjon av den årlige munnharpefestivalen som gikk av stabelen (på nett) lørdag den 19. september, fra morgen til kveld.

Info og link ble lagt ut kun på Facebook (pga. tekniske problemer med nettsiden).

Kurser (på ulike nivåer), seminar og to lengre konserter ble tilgjengeliggjort på kanalen vår på YouTube til ulike tider den 19. september. Alle videoene blir liggende tilgjengelig i ettertid.

Det var mange som stilte opp og gjorde en strålende innsats, slik at publikum fikk litt følelse av munnharpefestival til tross for at ingen kunne møtes fysisk.

Kursinstruktørene i år var: Bernhard Folkestad (nybegynner), Jon Bugge Mariussen (Halling), Sigurd Brokke (Fiskaren fra Setesdal), Tom Willy Rustad (Halling fra Gudbrandsdalen).

Seminar i moll ble presentert ved Oddvin Horneland og Erik Røine.

Konserten ble delt opp i to deler, og deltakerne her var:

Del 1: Erik Røine, Tom Willy Rustad, Veronika Søm, Anders Røine og Sigurd Brokke

Del 2: Kenneth Lien, Jon Bugge Mariussen, Ånon Egeland (kommer etterhvert), Simen Roheim Iversen, Svein Westad, Hallgrim Berg og Thov Wetterhus.

Nytt av året inviterte NMF også til samspill med folk fra hele verden. Og låten (sporty spilt inn av Tom Willy Rustad), noter, samt instruksjoner til hvordan man kan delta, ble publisert lørdag den 19. september. Og deltagerne blir med i det NMF håper kanskje blir verdens største munnharpeorkester! Alle bidragene blir satt sammen og presentert på websidene og på Facebook. Nærmere tidspunkt kommer senere.

Konferansier på konsertene var Viggo Vestel.

NMF har fått svært gode tilbakemeldinger fra fjern og nær på den digitale festivalen. Vi legger også stor vekt på at opptakene - i form av videoinnspillinger med sammenbindende muntlige instruksjoner, samt kursinstruksjoner - til både konsertene og kursene, nå ligger

ute på nettet for fremtiden. Vi arbeider også for tiden med engelske oversettelser av kurs og introduksjoner. En slik nettpubliserings er velvillig avtalt med samtlige spelemenn og kursholdere.

Dette gir en helt unik mulighet for alle interesserte til å bli kjent med og kunne fordype seg i den norske munnharpetradisjonen via Internett. Ikke minst gir dette en sjelden mulighet til å lære slåtter fra en rekke nålevende norske mestre, i en tradisjon som i hovedsak formidles fra øre til øre, muntlig og fysisk, og ikke via notasjon.

Vi anser tallene på nedlastinger for å være svært gode. Avspillingen har i tillegg relativt stor geografisk spredning. Foruten Norge, var blant andre også Russland, USA, Romania, Sverige, Finland og Storbritannia representert blant vårt digitale publikum. Dette er helt i tråd med Norsk Munnharpeforums transnasjonale profil, der den norske tradisjonen står i sentrum, men hvor vi også har solide kontakter og utvekslinger med tradisjonsbærere i en rekke øvrige land.

Økonomisk vil vi få 30-35 tusen i utgifter til noe redigering og til honorar til de som deltok denne dagen. Noen har sågar avstått da de ville være med på dugnaden. Festivalen hadde ingen inntekter da deltakelse på arrangementet var gratis for alle.

Det ble naturlig nok ikke avholdt årsmøte på festivaldagen. Det vil bli holdt digitalt i november i stedet.

Munnharpefestival 2021

Årets festival gikk av stabelen på Gjøvik med om lag 35 deltakere. Det var mye usikkerhet knyttet til om det var mulig å avvikle festival i år, og endelig beslutning ble ikke tatt før de siste par ukene. Gjøvik spelmannslag hadde lite kapasitet til å forestå den tekniske delen av arrangementet, slik at NMF måtte stå for dette selv. Imidlertid fikk vi masse hjelp av våre uslitelige venner Marit Steinsrud og Stein Villa, og uten dem ville det vært vanskelig å gjennomføre festivalen.

Stein Villa hadde fått tilskudd til en konsert med Tom Willy Rustad, og benyttet dette til å arrangere fredagskonserten på festivalen. Tom Willy leverte en flott konsert med allsidig folkemusikk på forskjellige instrumenter.

Det ble arrangert 3 kurs i munnharpespilling; nybegynner, litt øvet/øvet og masterclass. I tillegg ble det arrangert smikurs med 3 instruktører. Det var relativt god oppslutning på kursene.

På lørdagskonserten fikk vi solide bidrag fra Sigbjørn Høidalen, John Melhus Jim Erik Hoem Johansen og Tom Willy Rustad og for øvrig stilte mange av deltakerne opp på en fin og omfattende dugnadskonsert.

Karina Tangen hadde nydelig laget lapskaus som ble servert både på fredagskvelden og til lunsj på lørdagen.

Einar Turtum og Oddvin Horneland holdt foredrag om «Korleis oppstår lyden i munnharpa» - en presentasjon av artiklene til O. K. Ledang, «On the Acoustics of the Systematic Classification of the Jaw's Harp" og C. J. Adkins' «Investigation of the sound-producing mechanism of the jew's harp", samt egne observasjoner og tanker.

Styret valgte å ikke avholde årsmøte på festivalen i år, men i stedet arrangere eget digitalt årsmøte.

Stein Villa gjorde film og lydopptak av alle musikalske innslag, og styret ønsker å vurdere om noen av disse kan tilgjengeliggjøres på nett.

Festivalen ble et svært billig arrangement med samlet underskudd på om lag kr. 25.000,-.

Instruksjon – kurs i smiing og munnharpespell

Norsk Munnharpeforums medlemmer oppfordres til å bidra til å gjennomføre spillekurs når dette i forskjellige sammenhenger etterspørres rundt i landet. Kenneth Lien har, for eksempel, stilt opp på Folkemusikklagets samling på Prestfoss, og ved kurs i Molde. I

Molde jobber Jim Erik Johansen og Daniel Due-Tønnessen aktivt for munnharpemiljøet. Disse aktivitetene er viktig feltarbeid, og gir folk anledning til å møte etablerte munnharpespillere og -smeder for å lære direkte.

NMF har to sett med munnharper som lånes eller leies ut til kursdeltakere. Dette er enten til bruk på kurs i NMF-regi eller andre kurs, men instruktøren må være medlem av Norsk Munnharpeforum og undervise etter NMF sine prinsipper. Flere slike kurs er avholdt ulike steder i landet i denne perioden. Fra mars har naturligvis alle slike initiativ vært satt på vent på grunn av Coronasituasjonen.

Sven Håkon Jørgensen var også gjestelærer ved Hjerleid i oktober 2020. Ti elever fulgte undervisningen og alle fullførte en eller flere harper med flott resultat.

NMF har i inneværende år kjøpt 5 nye kursharper fra Bjørgulv Straume og 5 nye kursharper fra Folke Nesland.

Samarbeid med «Setesdalsfolk for oppfølging av UNESCO Setesdal»

Setesdalsmusikken og dansen har fått plass på Unescos verdensarvliste for immateriell kunst, og Agder fylkeskommune har opprettet en prosjektstilling for å promotere dette. Prosjektleder Annbjørg Lien tok kontakt med NMF for å drøfte et samarbeid omkring opplæring av lokale smeder i Setesdal. Det er Folke Nesland som skal være kursinstruktør, og det er gjennomført et kurs i oktober 2021. Det er også ønske om et nytt kurs i 2022. NMF er medarrangør og bidrar økonomisk og på andre måter. Dokumentasjon blir en del av prosjektet.

Musikkhelg på Gjøvik

Musikkhelgen 2020 og 2021 ble avlyst grunnet Koronasituasjonen. Vi lar derfor oppsummeringen fra 2019 stå.

I mai 2019 ble musikkhelgen på Gjøvik arrangert for 12. gang. Smikurset har blitt en stor suksess og en årlig tradisjon. Kurset, som er et samarbeidsprosjekt mellom Gjøvik Spelmannslag og Norsk Munnharpeforum, hadde 9 kursdeltakere og tre lærere: Alexander Sørnes, Stein Terje Mathisen og Sven Håkon Jørgensen. Vi hadde også besøk langveisfra, i form av den russiske mestersmeden Dmitri Babayev, som også deltok på kurset, og ikke minst på buskspillet – da på kontrabass – utpå kvelden. Med god veiledning var det mange som fikk inspirasjon til å fortsette med munnharpesmiinga. Parallelt med smiinga var det kurs i spill på langeleik og langfløyte/seljefløyte, og munnharpekurs. Lærer på munnharpekurset var Bernhard Folkestad. Han hadde også kurs for munnharpeinstruktører, og gikk gjennom bruk av instruksjonsheftet. Fredagen var det «krydderkonsert» med Kenneth Lien og påfølgende dagnadskonsert om kvelden. Lørdag kveld var det hyggelig samvær og buskspill på Hunn. Ny musikkhelg planlegges i mai 2022.

Instruksjonsheftet:

Ansvarlige for arbeidet har vært Veronika Søm og Bernhard Folkestad. Utforminga av heftet kan endres på kort varsel. Pr. i dag er illustrasjonene og tekstene ferdige.

Melodiutvalg er skrevet ut på noter, redigert av Reidar Ottesen. Instruksjonsheftet har fått ny bladbunad, med nye fotoillustrasjoner. Alle lytte-eksemplene er nå innspilt i G- og A-dur, og er tilgjengelig på heimesida www.munnharpe.no.

Det er nå gjort nytt opptrykk av instruksjonsheftet som deles ut på aktuelle kurs.

Informasjonsarbeid:

Munnharpa kom med fire nummer, slik det er nedfelt i vedtektene. Medlemsbladet er et viktig bindeledd i munnharpeforumet. Bladet trykker artikler om alle sider ved munnharpa og munnharpetradisjonene, både i Norge og utlandet, samt omtale av CD-er og litteratur, og ulike arrangement blir referert. Tilgang på stoff har vært jevn og god. At alt stoffet blir

oversatt til engelsk er vesentlig for de utenlandske medlemmene, og det forenkler kommunikasjonen med de internasjonale munnharpeorganene. Bernhard Folkestad er ansvarlig redaktør.

Hjemmesida www.munnharpe.no har vært administrert av Einar Turtum. De siste årene har behovet for fornying av hjemmesida blitt tydeligere, og vi ser at det også kan være behov for å bytte webleverandør. Einar har signalisert at han nå ønsker å bli fritatt fra oppgaven, og Mona Ottesen har sagt seg villig til å organisere arbeidet med å etablere det nye nettstedet. Dette arbeidet er godt i gang, og vi håper at skiftet kan skje i starten av 2022.

Einar fortsetter som administrator av den gamle siden så lenge denne står, mens Mona blir administrator av den nye siden.

Hjemmesida skal fylle ut informasjonsvirksomheten ved at den er bedre oppdatert enn medlemsbladet kan være, og vil også ha en god del permanent informasjon, slik som oversikt over munnharpe smeder, lydfiler, og lenker til andre nettsider. Den skal bidra aktivt til kursvirksomheten ved at lydfiler som skal distribueres i forhold til opplæring kan legges ut her. På internettsida vår skal du finne oppdatert informasjon om aktivitetene til Norsk Munnharpeforum, alt godt oversatt til engelsk for utenlandske lesere.

Domenenavnet blir det samme.

Facebookgruppa «Munnharpa» er et møtested med rask informasjonsspredning av hendelser og diverse om munnharpa. Medlemmene og andre er flinke til å legge ut informasjon og underholdende klipp. For å sikre kvaliteten på siden, valgte Styret i 2020 å innføre noen grupperegler og moderasjon i gruppa.

I oktober 2021, har antall medlemmer i gruppa passert 1200. Administratorer her er Veronika Søm, Olav Wendelbo, Einar Turtum og Mona Ottesen.

Internasjonale kontakter:

NMF er medlem av The International Jew's Harp Society, og Svein Westad sitter i styret. Som redaktør har Bernhard Folkestad regelmessig kontakt med oversjøiske munnharpeorganisasjoner. NMF får flere henvendelser om internasjonale aktører som ønsker å komme hit for å spille. Dessverre er det de økonomiske begrensningene som hindrer oss i å ta imot flere utenlandske aktører.

Det ser nå ut til at det endelig kan bli arrangert ny internasjonal munnharpefestival. Vi har mottatt melding om at International Jew's Harp Society arrangerer kongress/festival i Berlin 27.-31. juli.

Bokprosjektet:

Bokprosjektet «Munnharpa i Norge» mangler fremdeles finansiering. Til tross for flere søknader har det ikke vært mulig å få penger til prosjektet, og en realisering av prosjektet ser ut til å være vanskelig. Det er derfor bestemt at det skal jobbes for å lage en digital løsning inn til videre.

Bokprosjektets komite består av Viggo Vestel, Morten Abildsnes og Reidar Ottesen.

Ressurspersoner i miljøet som Bernhard Folkestad og Jon Melhus bidrar også i prosjektet.

Høsten 2020 kontaktet Veronika Søm styret med en ide om å bidra til at det blir laget en dokumentar om munnharpa i Norge. I tillegg kan hun tenke seg å lage en portrettserie av norske munnharpespillere og -smeder. Styret er entydig positive og mener dette lett kan bli en integrert del av bokprosjektet. Vi ønsker å bidra inn i dette arbeidet.

Feltarbeidet er nå i god gang, og NMF følger prosjektet med spenning.